

Akademik Vladimir Stipetić (1928.-2017.)

Od dana 23. srpnja 2017. na vječnim se poljanama odmara zagrebački i hrvatski velikan gospodarske povijesti akademik Vladimir Stipetić, nakon neumornog predanog rada do svoje smrti u 90. godini. Rođen i pokopan u Zagrebu, akademik Stipetić je kao pravi zagrebački kozmopolit tijekom života učio i predavao diljem Europe i Amerike. Već nakon doktoriranja na Ekonomskom fakultetu (na temu Kretanje i tendencije u razvitku poljoprivredne proizvodnje Hrvatske) odlazi 1958. na postdoktorsko usavršavanje na Sveučilište u Oxfordu, a u sljedećem desetljeću, od 1967. do 1968., pozvan je kao gostujući profesor na nekoliko Sveučilišta u Sjedinjenim Američkim Državama (Ames, Yale i Stanford). U matičnoj zemlji je akademik Stipetić imao bogate raznolike aktivnosti vezane uz medije, ekonomiju i politiku. Od 1952. do 1953. bio je zaposlen na Radio Zagrebu, potom na Ekonomskom institutu u Zagrebu (1953.-1955.) te potom odlazi u Beograd gdje radi u Saveznom zavodu za privredno planiranje (1955.-1960.). U Zagreb se vraća 1960. te počinje predavati na Ekonomskom fakultetu (1960.-1993.). Predavao je i na Hotelijerskom fakultetu u Opatiji (1988.-1995.). Uz to, gostovao je povremeno kao predavač na raznim europskim sveučilištima i drugim znanstvenim ustanovama. Kao nastavnik rado je dijelio savjete i usmjeravao studente u njihovim vlastitim istraživanjima, davao im podršku u obliku preporuka za daljnji rad. Osim što je tražitelje savjeta ljubazno primao u zagrebačkoj Teslinoj ulici, što i autorica ovog nekrologa i osobno pamti s zahvalnošću i prijateljstvom, tijekom profesorske karijere bio je mentor ili član komisija za obranu doktorata, te je tako na znanstvenom putu usmjerio 49 domaćih i inozemnih doktoranada (iz Indije, Libanona i Japana), koji su kasnije izgradili uspješne karijere. Bio je u jednom mandatu i rektor Sveučilišta u Zagrebu (1986.-1989.).

Pored nastavnih interesa, akademik Stipetić je bio angažiran i na političkim funkcijama, tako je bio član Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske od 1971. do 1974., potom zastupnik u Saboru i u Skupštini Jugoslavije od 1974. do 1978. Na svjetskoj pozornici je također igrao ulogu kao predsjednik Jugoslavenske nacionalne komisije za FAO od 1973. do 1982. te kao potpredsjednik Svjetskog prehrambenog savjeta Organizacije ujedinjenih naroda od 1978. do 1981. (kojeg je bio stalni član od 1976. do 1985.). Vrijeme provedeno u članstvu komisije priskrbilo mu je plodno tlo za objavljivanje knjiga kao što su *Learning and Living Education for Rural Families in Developing Countries*, objavljena u izdanju FAO u Rimu 1977., te *Reorienting the Cooperative Structure in Selected East European Countries*, FAO, Rim 1992., u kojima je sudjelovao kao jedan od autora.

Šaroliko djelovanje Vladimira Stipetića kao člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kroz čitavih 56 godina započinje njegovim izborom za izvanrednog člana 1961. Redoviti član postaje 1973. Bio je dugogodišnji voditelj Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku i Zbirke Baltazara Bogišića u Cavtatu (1978.-2006.). Kroz tih 29 godina bio je glavni i odgovorni urednik časopisa *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*.

Glavninu svoje bogate znanstvene karijere akademik Stipetić gradio je istražujući razne vidove ekonomije: teorija, politika, poljoprivreda i povijest. Njegova se dugogodišnja istraživačka karijera i strast pretočila u bogatu bibliografsku produkciju (od preko 60 jedinica). Svestrani akademik je pisao i udžbenike za srednje škole, natuknice u enciklopedijama i leksikonima, no najviše je naravno prepoznat zbog svojih članaka i knjiga, od kojih je desetak prevedeno na svjetske jezike, poput primjerice *Yugoslavia's Agriculture 1945-1975*, *Socialist Thought und Practice* (izvorno izdano na engleskom u Beogradu 1975.) je prevedena na francuski, njemački, ruski, talijanski i kineski. Na albanskom je objavljena knjiga *Bujqësia dhe zhvillimi ekonomik*, u izdanju Sveučilišta u Prištini 1971. Zanimljivo je i da je jedno njegovo djelo, *Razvoj poljoprivrede socijalističke Jugoslavije*, prevedeno na kineski i izdano 1980.: *社会主义南斯拉夫农业的发展, 伏拉第米尔·斯蒂佩梯奇* (u prijevodu Yang Kuixin i Song Xianyi te izdanju kuće Poljoprivredni tisak u Pekingu). Pored stručnih dijela čija je tematika bila uže vezana uz poljoprivredu i mesnu industriju sa statističkim podacima te namijenjena odlučivanju o ekonomsko i političkim smjernicama država (npr. Godišnjak za organe upravljanja 1969. izdano u koautorstvu u Zagrebu 1969. te Hrvatski farmer – programi razvoja obiteljskog gospodarstva, izdano u Zagrebu 1992., u kojem je bio i koautor i suurednik), akademik Stipetić je pisao i djela iz polja povijest gospodarstva i demografije. Raspon razdoblja za koja je pokazivao znanstveni interes bio je jako širok te uključuje i suvremena kretanja i srednjovjekovno razdoblje. Rado se udruživao u pustolovinu pisanja knjiga s kolegama: tako je s akademikom Nenadom Vekarićem bio koautor knjige *Povijesna demografija Hrvatske* (2004.), a s dr. Damirom Škarom koautor knjige *Sport u vremenu globalizacije (sport i kapital)* (2016.). Dva njegova samostalna rada nezaobilazne su knjige za razumijevanje hrvatsku

privrede kroz prošlost: za moderno vrijeme referentna knjiga je *Dva stoljeća razvoja hrvatskoga gospodarstva (1820.-2005.)* (izdana od Hrvatske akademije 2012.), a za razumijevanje privrednih prilika u Hrvatskoj kroz misli njezinih domaćih teoretičara neizbježna je knjiga *Kretanje i povijest hrvatske ekonomske misli, 1298-1847.* (2001.). Svojim je radom pružio izuzetan i vrijedan primjer spajanja akademskog dubinskog poznavanja privredne tematike u današnjici s raščlambom pogleda o ekonomiji u povijesnoj perspektivi. Rijedak spoj, jer ekonomistima je povijest tek usputna stvar, a povjesničarima ekonomije uglavnom nedostaju iskustva vezana uz razumijevanje praktičnih suvremenih problema.

Veličina znanstvenika ne mjeri se jedino po težini izdanja nego i po njegovoj osobnosti, a u tome je akademik Vladimir Stipetić svakako bio velikan. Bogat znanjem i znanstvenom znatiželjom, susretljiv, gostoljubiv, spreman objašnjavati, usmjeravati, dati podršku i surađivati s drugim autorima u izdavanju nekog dijela, uz sva priznanja koja je primio i zaslužio, ostao je pristupačan, jednostavan i skroman čovjek, dakle, zaista veliki čovjek.

Sabine Florence Fabijanec

